

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 12 ta' Novembru 2021
(OR. en)

13761/21

AGRI 536
AGRIFIN 134
AGRIORG 127

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	12 ta' Novembru 2021
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2021) 689 final
Suġġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI Pjan ta' kontinġenza biex jiġu żgurati l-provvista tal-ikel u s-sigurtà alimentari fi żminijiet ta' kriżi

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuz id-dokument COM(2021) 689 final.

Mehmuz: COM(2021) 689 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 12.11.2021
COM(2021) 689 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

**Pjan ta' kontingenza biex jiġu żgurati l-provvista tal-ikel u s-sigurtà alimentari fi
żminijiet ta' kriżi**

{SWD(2021) 317 final} - {SWD(2021) 318 final}

Werrej

1.	INTRODUZZJONI	2
2.	IT-TAGĦLIMIET MILL-KRIŻI TAL-COVID-19	3
3.	BINI FUQ POLITIKI EŻISTENTI TAL-UE BIEX NIRRIISPONDU GĦAL KRIŻIJET FUTURI	5
3.1.	L-oqfsa ta' politika eżistenti huma operazzjonali u affidabbli	5
3.2.	Inizjattivi li għadhom għaddejjin biex tittejjeb it-tnejn fl-UE.....	6
4.	XENARJU TAR-RISKJU ĠDID GĦALL-PROVVISTA TAL-IKEL U S- SIGURTÀ TAL-IKEL TAL-UE, FLIMKIEN MAL- VULNERABBILTAJIET U D-DIPENDENZI.....	7
5.	PJAN TA' KONTINGENZA TAL-UE GĦAS-SIGURTÀ TAL-IKEL.....	9
5.1.	Prinċipji li għandhom jiġu segwiti fi żminijiet ta' krizijiet	10
5.2.	Mekkaniżmu Ewropew ta' tnejn u rispons għall-Krizijiet tas-Sigurtà tal-Ikel (EFSCM).....	11
5.3.	Azzjonijiet tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' tnejn u rispons għall- Krizijiet tas-Sigurtà tal-Ikel (EFSCM)	12
5.3.1.	Prospettiva, valutazzjoni tar-riskju u monitoraġġ	12
5.3.2.	Koordinazzjoni, kooperazzjoni u komunikazzjoni.....	13
6.	KONKLUŻJONIJIET	14

1. INTRODUZZJONI

Il-katina alimentari tal-UE tipprovdi lill-Ewropej b'**varjetà wiesgħa ta' ikel ta' kwalità għolja** kuljum. Dan huwa bis-saħħa tal-esperjenza u l-kompetittività tas-setturi agrikoli, tas-sajd, tal-akkwakultura u tal-ikel tagħha. Dawn is-setturi taħt klimi, territorji u strutturi ekonomiċi differenti li jibbenefikaw mill-politika agrikola komuni u l-politika tas-sajd komuni (il-PAK u l-PKS rispettivament), jinkludu aktar minn 11-il miljun azjenda agrikola tal-UE u 81 000 bastiment tas-sajd. Il-konsumaturi għandhom aċċess kemm għal ktajjen alimentari iqsar, li jenħtiegħ li jiġu appoġġati, kif irrakkomandat lill-Istati Membri għall-pjanijiet strateġiċi tal-PAK tagħhom, kif ukoll għal ktajjen alimentari itwal li jinvolvu proċessi aktar kumplessi. Is-suq uniku tal-UE għall-prodotti u s-servizzi jippermetti li jitqassam ikel sikur b'mod effiċjenti bejn l-Istati Membri. Bis-saħħa tal-politika kummerċjali tal-UE, l-UE hija wkoll negozjant globali ewlieni tal-ikel. Fl-2020, is-surplus kummerċjali nett għall-prodotti agroalimentari kien jammonta għal EUR 62 biljun. Madankollu, il-prodotti tal-frott tal-baħar irreġistraw defiċit kummerċjali għal żmien twil, li żdied bi 33 % mill-2010.

L-iżgurar tal-provvista tal-ikel u tas-sigurtà tal-ikel huwa objettiv stabbilit fl-Artikolu 39 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u l-kisba tiegħu jenħtiegħ li ma nagħmluhiex fatta. Il-kriżi tal-COVID-19 kienet tbeżbiża għal dawk li hasbu li l-isfidi serji tal-provvista għal ikel speċifiku fil-hwienet fl-UE kienu inkonċepibbli. Id-diffikultajiet fil-katina alimentari rriżultaw, f'xi każijiet, fi xkafef vojta - għalkemm ftit prodotti biss kienu temporanjament indisponibbli għall-konsumaturi.

Il-fini ta' din il-Komunikazzjoni huwa li tidentifika l-azzjonijiet tal-UE biex jiġu indirizzati n-nuqqasijiet u li tipprovdi rispons aħjar għal kriżijiet futuri. Biex tagħmel dan, l-UE se ***"tintensifika l-koordinazzjoni tagħha ta' rispons Ewropew komuni għall-kriżijiet li jaffettwaw is-sistemi tal-ikel"***, kif iddikjarat fl-istrategija Mill-Għalqa sal-Platt¹. Kemm il-Parlament Ewropew kif ukoll il-Kunsill laqgħu l-intenzjoni tal-Kummissjoni li tiżviluppa pjan ta' kontinġenza^{2,3}.

Ir-rapport annwali ta' Prospettiva Strateġika 2020 tal-Kummissjoni ffoka fuq ir-reżiljenza⁴. Il-Grupp ta' Kapijiet Konsulenti Xjentifiċi ntalab mill-Kummissjoni jipprovdi opinjoni xjentifika dwar il-kwistjoni⁵.

¹ [COM\(2020\)381](#).

² Il-[Konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar l-Istrategija Mill-Għalqa sal-Platt](#).

³ Ir-riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-20 ta' Ottubru 2021 dwar strategija mill-għalqa sal-platt għal sistema tal-ikel ġusta, tajba għas-saħħa u favur l-ambjent (2020/2260(INI)).

⁴ Ir-[rapport ta' prospettiva strateġika 2020](#).

⁵ Il-[għestjoni strateġika tal-kriżijiet fl-UE](#).

Għalhekk, il-Kummissjoni qed ittejjeb b'mod attiv il-ġestjoni tal-kriżijiet fl-UE, inkluż dwar it-tnejja. L-ippjanar ta' kontinġenza jirrikjedi d-definizzjoni ta' proċeduri għall-koordinazzjoni, il-kooperazzjoni u l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-atturi ewlenin.

Filwaqt li timxi 'l quddiem b'arrangamenti ta' ppjanar ta' kontinġenza, il-Kummissjoni se tkompli tippromwovi sistemi tal-ikel tal-UE aktar reżiljenti u sostenibbli, f'konformità mal-istrategġija "Mill-Għalqa sal-Platt" u għall-Bijodiversità, bl-appoġġ tal-PAK riformata⁶, il-pjan ta' azzjoni organiku l-ġdid⁷, il-linji gwida Strategġiċi għall-akkwakultura⁸ u l-proposta ppjanata għal leġislazzjoni qafas dwar sistemi tal-ikel sostenibbli, ippjanati għall-2023.

2. IT-TAGHLIMIET MILL-KRIŻI TAL-COVID-19

Ir-reżiljenza tas-sistema tal-ikel tal-UE żgurat li **l-kriżi tas-saħħa skattata mill-pandemija tal-COVID-19 ma wasslitx għal kriżi tal-ikel**⁹. Min-naħa tal-produzzjoni, il-prezzijiet baqgħu relattivament stabbli matul il-kriżi. Madankollu, f'xi swieq bħas-sajd u l-akkwakultura, il-patata, il-laħam u l-inbid, l-għeluq tas-servizzi tal-ikel wassal għal tnaqqis qawwi fid-domanda. Min-naħa tal-konsum, il-prezzijiet tal-ikel żdiedu b'mod moderat (sa +5 %) f'April-Mejju 2020, iżda s-sitwazzjoni malajr ġiet għan-normal. Peress li l-provvista tal-ikel tqieset bħala attività essenzjali mill-aktar rispons politiku bikri, is-settur tal-ikel kien ġeneralment inqas affettwat minn setturi ekonomiċi oħrajn. Dan ippermetta rkupru notevoli u rapidu. Il-prestazzjoni pożittiva tal-kummerċ agroalimentari fl-2020 (+1,4 % meta mqabbel mal-2019) tkompli turi din is-sitwazzjoni u tagħti prova tal-importanza li l-kummerċ jinżamm miftuħ ukoll fi żminijiet ta' kriżi.

Peress li s-setturi **tal-agrikoltura, tas-sajd u l-akkwakultura, u tal-ikel spiss jiffaċċjaw xokkijiet** - relatati ma' kwistjonijiet tat-temp, kummerċjali jew sanitarji - il-PAK u l-PAKS jipprovdu għodod regolatorji biex jappoġġaw lil dawn is-setturi. Matul il-kriżi tal-COVID-19, dawn l-għodod ippermettew lill-UE tirreagixxi malajr: ir-riskji tal-iżbilanċi fis-suq ġew ikkumpensati minn għajjnuna għall-ħżin privat, u l-kwistjonijiet tal-flussi tal-flus li jiffaċċjaw il-produtturi ġew indirizzati permezz ta' pagamenti ta' kumpens. Il-miżuri meħuda kellhom effetti diretti, ipprovdew sinjali rassikuranti u influwenzaw l-imġiba fis-swieq. L-organizzazzjonijiet professjonali, bħall-organizzazzjonijiet tal-produtturi u dawk interprofessjonali, kellhom rwol kruċjali billi adattaw l-istrategġija tal-produzzjoni u tal-kummerċjalizzazzjoni tagħhom. Il-Kummissjoni pprovdiet ukoll il-flessibbiltà meħtieġa biex tiżgura l-funzjonament tal-politiki tal-UE. L-adozzjoni bikrija, f'nofs Marzu 2020, **tal-qafas temporanju dwar l-għajjnuna mill-Istat**

⁶ Inkluż l-appoġġ għal sistemi tal-ikel reżiljenti fil-Pjanijiet Strategġiċi tal-PAK ta' Stati Membri individwali.

⁷ [COM\(2021\)141](#).

⁸ [COM\(2021\)236](#).

⁹ L-Anness I tad-Dokument ta' Hidma tal-Persunal jinkludi analizi bir-reqqa tal-impatt tal-COVID-19 fuq il-provvista tal-ikel tal-UE. Il-Parlament Ewropew ippubblika [studju li jivvaluta l-impatti preliminari tal-COVID-19 fuq l-agrikoltura Ewropea](#).

ippermettiet lill-Istati Membri jipprovdu appoġġ deċiżiv lill-operaturi. Is-settur tas-sajd ibbenefika minn emendi fil-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd (FEMS).

Politiki sottostanti ohrajn ta' importanza kbira għall-funzjonament tajjeb tal-katina alimentari, bħal eż. dwar il-mobbiltà tal-prodotti u tan-nies, kienu jirrikjedu azzjoni straordinarja. Il-Kummissjoni ppubblikat **linji gwida dwar il-Korsiji Ħodor** f'nofs Marzu 2020, biex tiżgura l-moviment tal-prodotti fi hdan is-suq uniku. Fil-Komunikazzjoni dwar l-eżerċizzju tal-moviment liberu tal-haddiema matul it-tifqigha tal-COVID-19¹⁰, il-Kummissjoni rrikonoxxiet ukoll lill-**haddiema transfruntiera u staġunali fis-settur tal-ikel**, kif ukoll lill-**haddiema tat-trasport**, bħala haddiema essenzjali. Ir-rispondenti għal kwestjonarju mmirat¹¹ dwar din l-inizjattiva kklassifikaw il-linji gwida dwar il-Korsiji Ħodor bħala l-aktar miżura utli meħuda. (54 % “utli hafna”). Il-partijiet ikkonċernati apprezżaw ukoll l-informazzjoni u l-gwida pprovduti mill-Kummissjoni, kif ukoll il-miżuri ta' faċilitazzjoni kummerċjali bħal dawk li jippermettu ċ-ċertifikati elettronici.

Minkejja r-reżiljenza murija mis-sistema tal-ikel tal-UE, ġew identifikati diversi oqsma li jistgħu jittejbu.

Ġie rrapportat **nuqqas ta' koordinazzjoni bejn l-awtoritajiet pubbliċi** fl-UE. Xi Stati Membri adottaw miżuri unilaterali li jqiegħdu s-suq uniku f'riskju, billi jillimitaw jew jirrestringu l-moviment liberu tal-ikel jew billi jiffavorixxu prodotti nazzjonali. Dawn il-miżuri jistgħu jidhru li jipprovdu protezzjoni temporanja lill-operaturi nazzjonali, iżda jistgħu jaffettwaw malajr l-aċċess tal-operaturi għal inputs meħtieġa minn barra l-pajjiż. Dawn il-miżuri kkumplikaw aktar il-ġestjoni tal-kriżijiet fl-istadji inizjali u žiedu ma' sitwazzjoni diġà mimlija tensjoni fis-sistema tal-ikel.

Fin-nuqqas **ta' kanali strutturati ta' koordinazzjoni**, il-htigijiet speċifiċi ta' politika tal-katina alimentari mhux dejjem kienu viżibbli, u dawn kellhom jikkompetu ma' hafna emergenzi ohrajn, b'mod partikolari dawk relatati mas-saħħa pubblika.

Ġew innutati tensjonijiet simili fil-**livell internazzjonali**. Xi pajjiżi imponew restrizzjonijiet fuq il-kummerċ tal-ikel (essenzjalment projbizzjonijiet fuq l-esportazzjoni), għalkemm fuq skala hafna iżgħar minn kriżijiet preċedenti. Is-Sistema ta' Informazzjoni dwar is-Swieq Agrikoli (AMIS)¹² kellha rwol ewlieni fl-iżgurar tal-koordinazzjoni internazzjonali.

Sar aktar ċar li huwa meħtieġ **approċċ integrat tas-sistemi tal-ikel** li jirrikonoxxi l-interdipendenzi u jinkludi mhux biss l-atturi tal-katina alimentari nfushom bħall-bdiewa u s-sajjieda, il-proċessuri tal-ikel, in-negozjanti, il-bejjiegha bl-imnut, is-servizzi tal-ikel,

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330(03)).

¹¹ Ir-riżultati tal-kwestjonarju mmirat tal-partijiet ikkonċernati huma deskritti f'aktar dettall f'rapport fil-qosor separat.

¹² Is-[Sistema ta' Informazzjoni dwar is-Swieq Agrikoli](#).

inkluzi l-haddiema tagħhom. Dan jenhtieg li jqis ukoll l-atturi li jappoġġaw il-funzjonament tal-katina bħas-settur tat-trasport u tal-logistika kif ukoll l-industriji li jipprovdu l-inputs u l-materjal tal-imballaġġ meħtieġa.

Il-kriżi wriet ukoll li **komunikazzjoni** xierqa hija kruċjali għal dawk li jfasslu l-politika u għall-partijiet ikkonċernati biex jiehdu deċiżjonijiet infurmati u jsegwu pjanijiet ta' kontinwità tal-operat, u għall-pubbliku ġenerali biex ikun infurmat b'mod oġġettiv dwar il-kriżi u jevita mgiba ta' kumulazzjoni ta' riżerva irrazzjonali.

3. BINI FUQ POLITIKI EŻISTENTI TAL-UE BIEX NIRRISPONDU GHAL KRIŻIJET FUTURI

3.1. L-oqfsa ta' politika eżistenti huma operazzjonali u affidabbli

L-oqfsa ta' politika eżistenti li japplikaw għall-katina alimentari jinkludu **firxa wiesgħa ta' miżuri u strumenti biex jiġu indirizzati l-kriżijiet**.

Fl-agrikoltura, il-pagamenti diretti jipprovdu xibka ta' sikurezza tal-introjt li tappoġġa r-reżiljenza tal-azjendi agrikoli tal-UE. Il-politika tal-iżvilupp rurali tappoġġa l-ġestjoni tar-riskju, il-bini tal-ġharfien u l-organizzazzjoni tal-katina tal-provvista. Objettiv speċifiku tar-riforma tal-PAK maqbula reċentement huwa li jitrawwem settur agrikolu intelligenti, reżiljenti u diversifikat li jiżgura s-sigurtà tal-ikel. Ir-Regolament emendat (UE) Nru 1308/2013¹³ għas-swieq agrikoli u r-regoli mtejbja dwar ir-riżerva agrikola¹⁴, se jsaħħu l-kapaċità tal-UE li tkun aktar flessibbli meta tirrispondi għall-kriżijiet.

Fis-sajd u l-akkwakultura, il-PKS għandha l-ghan li tiżgura li l-attivitajiet tas-sajd u tal-akkwakultura jkunu ambjentalment sostenibbli fit-tul u li jinkisbu benefiċċji ekonomiċi, soċjali u tal-impjieg. Il-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura tal-2021-2027 jinkludi mekkaniżmu biex jipprovdi kumpens finanzjarju f'każ ta' avvenimenti eċċezzjonali li jikkawżaw tfixkil sinifikanti fis-swieq, hekk kif tiġi rikonoxxuta l-okkorrenza ta' dawn avvenimenti mill-Kummissjoni.

Ir-rekwiżiti tas-**sikurezza tal-ikel** u r-regoli ta' kontroll uffiċjali jippermettu lill-Kummissjoni tressaq il-miżuri meħtieġa biex jiġu kkontrollati r-riskji għas-saħħa tal-annimali u tal-pjanti u għat-trattament xieraq tal-annimali. Huwa stabbilit ukoll **qafas ta' ġestjoni tal-kriżijiet** f'każ ta' inċidenti mill-ikel.

L-Istati Membri għandhom rwol fundamentali fir-rispons għall-kriżijiet. Ir-regoli dwar l-**għajnuna mill-Istat** jippermettu kumpens għall-ħsara kkawżata minn diżastri naturali, inkluz f'każijiet ta' "taħwid serju fl-ekonomija ta' Stat Membru"¹⁵.

¹³ [GUL 347, 20.12.2013, p. 671.](#)

¹⁴ Riżerva agrikola se "tipprovdi appoġġ addizzjonali (...) biex twieġeb fil-pront f'każ ta' kriżijiet li jolqtu lill-produzzjoni jew lid-distribuzzjoni agrikola".

¹⁵ L-Artikolu 107(3)(b) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE).

Il-Fond għal Ghajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn (FEAD) jappoġġa azzjonijiet fl-Istati Membri li jipprovdu għajnuna alimentari lil dawk l-aktar fil-bżonn. Il-banek tal-ikel jiddikjaraw li kien hemm żieda qawwija fid-domanda għall-ghajnuna alimentari fl-2020. Ir-regoli tal-FEAD ġew emendati fost l-oħrajn biex jitqiesu dawn il-htigijiet. L-Istati Membri żviluppaw strumenti differenti biex jiżguraw aċċess aħjar għall-ikel, bħall-ghajnuna alimentari diretta jew l-appoġġ lill-banek tal-ikel, u nedew inizzjattivi biex isibu destinazzjonijiet alternattivi għall-ikel żejjed biex tiġi evitata l-hela tal-ikel.

Sadanittant, il-**Mekkanizmu tal-Unjoni għall-Protezzjoni Ċivili (UCPM)** jista' jintuża mill-Istati Membri biex jitolbu u jipprovdu diversi forum ta' appoġġ finanzjarju u operazzjonali, fil-każ ta' kwalunkwe tip ta' diżastru, inkluż biex jitolbu ikel minn Stati Membri oħrajn fi kriżi alimentari. Iċ-Ċentru ta' Koordinazzjoni tar-Reazzjoni f'każ ta' Emergenza (ERCC) jaġixxi bħala ċentru ta' koordinazzjoni tal-kriżijiet 24/7 u jiffaċilita l-koordinazzjoni rapida ma' u fost l-awtoritajiet tal-Istati Membri fir-rispons għal sitwazzjonijiet ta' emergenza. Il-koordinazzjoni mal-ERCC u mal-UCPM hija kruċjali f'każ ta' diżastri multidimensjonali fuq skala kbira li jinvolvu komponenti tal-ikel.

Diversi politiki oħrajn tal-UE jsaħħu r-reżiljenza tas-sistemi tal-ikel tal-UE, bħal dawk li jappoġġaw l-ekonomija ċirkolari u l-politika tar-riċerka u l-innovazzjoni tal-UE.

3.2. Inizzjattivi li għadhom għaddejjin biex tittejjeb it-thejjija fl-UE

L-UE qed tipproteġi l-**infrastruttura kritika** biex tnaqqas il-vulnerabbiltajiet u tiżgura l-funzjonament tas-soċjetà u tal-ekonomija tagħha¹⁶. Ir-Regolament dwar l-Iskrinjar tal-Investment Dirett Barrani stabbilixxa qafas madwar l-UE kollha biex jiġu kkoordinati l-azzjonijiet fir-rigward tal-**investimenti barranin**¹⁷. Dan jinkludi riskji għas-sigurtà tal-ikel meta jiġu ttrattati l-art jew l-infrastruttura agrikoli. L-aġġornament tal-Istrateġija Industrijali tal-UE¹⁸ jinkludi **Strument għas-Suq Uniku f'Emergenza (SMEI)** biex jiġu żgurati l-moviment liberu tan-nies u d-disponibbiltà tal-prodotti u s-servizzi. L-istrateġija tindirizza wkoll ir-riskji ta' tfixkil għall-ktajjen tal-provvista globali li jaffettwaw id-disponibbiltà ta' prodotti essenzzjali, billi timmonitorja d-**dipendenzi strateġiċi**. Bl-istess mod, fis-**settur tal-mobbiltà**, l-Istrateġija tal-Kummissjoni għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelliġenti¹⁹ thabbar pjan ta' kontinġenza għall-kriżijiet għat-trasport. Fis-**settur tas-saħħa**, il-Kummissjoni hadet tagħlimiet mill-pandemija tal-COVID-19 u stabbiliet Awtorità għat-Thejjija u għar-Rispons f'Każ ta' Emergenza tas-Saħħa (HERA), biex tanticipa aħjar ir-riskji għas-saħħa pubblika u ttejjeb l-ippjanar ta' kontinġenza²⁰. Meta wiehed iqis l-esponiment għat-**theddin ċibernetiku**, il-Kummissjoni pproponiet

¹⁶ [COM\(2020\) 829](#).

¹⁷ [Screening of foreign direct investment](#).

¹⁸ [COM\(2021\) 350](#).

¹⁹ [COM\(2020\) 789](#).

²⁰ [COM\(2021\) 380](#).

Direttiva ġdida²¹ dwar miżuri għal livell komuni għoli ta' ċibersigurtà madwar l-Unjoni kollha, li tħassar id-Direttiva (UE) 2016/1148, u inkludiet il-produzzjoni, l-ipproċessar u d-distribuzzjoni tal-ikel fil-kamp ta' applikazzjoni tagħha.

Il-biċċa l-kbira tal-**Istati Membri** għandhom dispożizzjonijiet fis-seħh għall-ippjanar ta' kontingenza fis-settur tal-ikel. Dawn jipprevedu l-monitoraġġ u l-gbir tad-*data*, it-trasparenza tal-informazzjoni permezz ta' rapporti tas-suq, u kuntatti regolari mal-partijiet ikkonċernati. Ix-xenarju tal-ippjanar ta' kontingenza fl-Istati Membri jvarja. Ir-responsabbiltajiet jinqasmu bejn diversi istituzzjonijiet, u l-ikel huwa kopert minn attivitajiet generali ta' ppjanar ta' kontingenza. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri qed jirrieżaminaw l-arrangamenti tagħhom wara l-kriżi tal-COVID-19.

Ir-riżervi strateġiċi jinżammu f'mill-inqas seba' Stati Membri, u jiġu ġestiti jew mill-awtoritajiet pubbliċi jew minn operatori privati. Ir-riżervi jinkludu l-aktar il-ħbub ewlenin, iżda prodotti oħrajn, bħall-inputs, jiġu koperti f'xi okkażjonijiet. Xi Stati Membri ppubblikaw rakkomandazzjonijiet liċ-ċittadini tagħhom biex iżommu riżervi ta' prekawzjoni f'darhom fuq bażi permanenti.

Ir-riżervi jista' jkollhom rwol fil-mitigazzjoni tal-kriżijiet tas-sigurtà tal-ikel, bħala komplement għall-kummerċ, b'mod partikolari fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw. Madankollu, fil-biċċa l-kbira minhabba li l-komoditajiet u l-prodotti tal-ikel jithassru malajr, il-politiki dwar iż-żamma tar-riżervi jinvolvu kostijiet sinifikanti. Meta tiġi ġestita direttament mill-awtoritajiet pubbliċi, iż-żamma tar-riżervi tiskoraġġixxi sforzi simili mis-settur privat. Ir-rilaxx tar-riżervi jista' jinterferixxi wkoll fil-funzjonament tas-swieq.

4. XENARJU TAR-RISKJU ĠDID GĦALL-PROVVISTA TAL-IKEL U S-SIGURTÀ TAL-IKEL TAL-UE, FLIMKIEN MAL-VULNERABBILTAJIET U D-DIPENDENZI

Iż-żieda fl-inċertezza kif ukoll il-volatilità tal-prezzijiet u tal-provvista qed jaffettwaw il-kapaċità tal-produzzjoni u d-distribuzzjoni permezz tal-katina alimentari. Xi riskji jaffettwaw dawn l-aspetti kollha.

Matul dawn l-aħħar deċennji, l-UE fil-biċċa l-kbira ħelsitha ħafif minn kriżijiet li rrizultaw fi kwistjonijiet ta' sigurtà tal-ikel assoċjati ma' fallimenti tal-għelejjel jew kunflitti politiċi. Madankollu, **l-avvenimenti tat-temp relatati mat-tibdil fil-klima u d-degradazzjoni ambjentali** qed jizdiedu, u huma r-riskju perċepit ewlieni relatat mal-insigurtà tal-ikel (60 % tar-rispondenti għall-kwestjonarju mmirat).

Avvenimenti estremi tat-temp aktar frekwenti²² - perjodi ta' kesha u għargħar reċenti, frekwenza u intensità akbar ta' nixfiet, bħal dawg fl-2018 u fl-2019, jew mewġiet tas-shana li jirrizultaw f'nirien tal-foresti fuq skala kbira - juru li t-tibdil fil-klima jaffettwa dejjem aktar il-produzzjoni agrikola u tal-frott tal-baħar fl-UE, pereżempju bil-falliment

²¹ [COM\(2020\) 823](#).

²² Is-[Sitt Rapport ta' Valutazzjoni tal-IPCC, Awwissu 2021](#).

ta' ghelejjel tal-ghalf minhabba n-nixfa. Il-probabbiltà akbar ta' avvenimenti estremi simultanji li jaffettwaw diversi zoni tal-produzzjoni tista' tirriżulta f'tensjonijiet fis-swieq u fir-riżervi tal-ikel. **Pressjonijiet ohrajn** fuq il-produzzjoni tal-ikel huma relatati mad-degradazzjoni tal-ambjent, mal-iskarsezza tar-riżorsi u mat-telfien tal-bijodiversità, kif ukoll ma' kwistjonijiet tas-saħħa tal-pjanti u tal-annimali. Dawn ir-riskji klimatiċi u ambjentali għandhom il-potenzjal li jkollhom impatt hafna akbar fuq il-provvista tal-ikel tal-UE mill-kriżi tal-COVID-19. L-istrategija "Mill-Għalqa sal-Platt" tistabbilixxi azzjonijiet biex is-sistemi tal-ikel isiru aktar reżiljenti u tiġi żgurata sigurtà tal-ikel dejjiema fid-dawl tat-tibdil fil-klima u t-telfien tal-bijodiversità.

Riskji ohrajn jistgħu jheddu l-funzjonament tal-katina alimentari, eż. daww relatati mas-saħħa pubblika, it-teknoloġija, il-migrazzjoni, il-bidliet ġeopolitiċi u l-aċċidenti industrijali jew ohrajn, inklużi incidenti nukleari li jkollhom il-potenzjal li jirradjaw meded kbar ta' art agrikola. Ir-riskji li jaffettwaw id-disponibbiltà u l-affordabbiltà tal-inputs ewlenin (jiġifieri l-fertilizzanti, l-enerġija, eċċ.) u l-fatturi tal-produzzjonijiet bħall-manodopera fis-settur tal-ikel jew fis-settur tat-trasport jeħtieġ li jitqiesu wkoll. Id-digitalizzazzjoni tas-sistemi tal-ikel iġġib benefiċċji kbar iżda iġġib magħha r-riskju ta' attakki ċibernetiċi u fallimenti li jkollhom impatt akbar. L-attakki ċibernetiċi kontra kumpaniji kbar fis-settur tal-ikel dan l-aħħar irriżultaw fi tfixkil tal-katina alimentari. Ir-riskji relatati mal-bidliet ġeopolitiċi jinkludu investiment dirett barrani f'infrastrutturi kritiċi fl-UE, fil-bijoterroriżmu jew fil-kompetizzjoni biex jiġu aċċessati inputs u komoditajiet essenzjali.

F'dan ix-xenarju tar-riskju ġdid, il-katina alimentari tal-UE trid tlaħhaq ma' xi **dipendenzi u vulnerabbiltajiet**. Pereżempju, 76 % tal-ikel taż-żrieragħ taż-żejt tal-UE għall-ghalf jiġu importati. Is-settur tal-hut għandu grad għoli ta' dipendenza fuq l-importazzjonijiet, bl-awtosuffiċjenza tal-UE tkun ta' 14 % għall-aqwa hames speċijiet ikkunsmati.

Għal xi prodotti importati, l-UE sserrah fuq **għadd limitat ta' sorsi**. Il-produzzjoni tal-fażola tas-sojja hija fil-biċċa l-kbira kkonċentrata fi tliet pajjiżi li jirrappreżentaw 85 % tal-importazzjonijiet tal-UE, u l-importazzjonijiet tal-qamħirrum jiġu fil-biċċa l-kbira minn żewġ pajjiżi mhux tal-UE. L-inputs, bħall-fertilizzanti jew is-sustanzi kimiċi, joriġinaw minn ftit pajjiżi ġirien. Hafna addittivi tal-ghalf u tal-ikel bħall-amminoacidi, il-vitamiini u l-prodotti veterinarji huma fil-biċċa l-kbira importati, f'xi każijiet minn pajjiż fornitur wieħed.

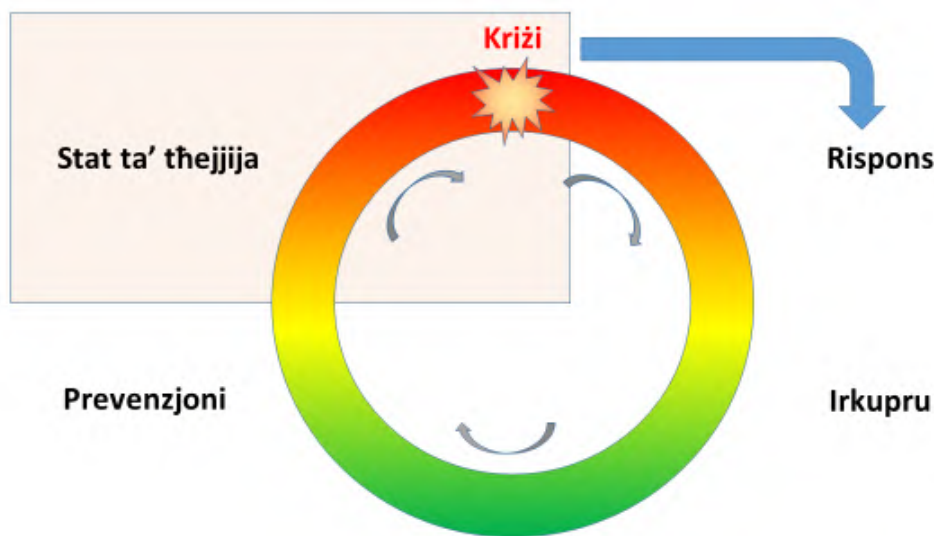
Il-kumplessità tal-ktajjen alimentari, marbuta ma' ekosistemi industrijali ohrajn bħat-trasport u l-enerġija, qed tikkumplikata l-kapaċità ta' reazzjoni għal sitwazzjonijiet ta' kriżi. Minhabba dawn l-interdipendenzi, tfixkil f'settur ekonomiku iehor jista' jirriżulta f'disturbi fil-katina alimentari. B'dak il-mod, in-nuqqas ta' materjal tal-imballaġġ hedded il-provvista tal-bajd matul il-kriżi tal-COVID-19. Sistemi ta' produzzjoni intensivi speċjalizzati, potenzjalment aktar effiċjenti ekonomikament, jistgħu ma jkunux l-aktar reżiljenti fi żminijiet ta' kriżijiet.

5. PJAN TA' KONTINGENZA TAL-UE GHAS-SIGURTÀ TAL-IKEL

Il-kriżi reċenti wriet li jehtieg li tiġi intensifikata il-koordinazzjoni u li jittejjeb l-ippjanar ta' kontingenza sabiex inkunu lesti li nittrattaw ir-riskji li jistgħu jheddu l-provvista tal-ikel u s-sigurtà tal-ikel tal-UE. L-oġġettiv huwa li tiġi evitata r-ripetizzjoni tal-esperjenza tal-COVID-19 fejn kellhom jittiehdu miżuri ta' koordinazzjoni fil-livell tal-UE fuq bażi *ad hoc* u jiġu żviluppati fuq il-post.

L-ċiklu ta' diżastri użat fil-ġestjoni tal-kriżijiet jinkludi erba' fażijiet ewlenin: (i) il-prevenzjoni, (ii) it-ttejjija, (iii) ir-rispons u (iv) l-irkupru. L-ippjanar ta' kontingenza huwa parti mit-ttejjija li tirrikjedi l-identifikazzjoni tal-perikli li għalihom il-komunità hija vulnerabbli u tan-natura tal-impatti potenzjali. Għalhekk, l-enfasi hija **fuq il-fażi tat-ttejjija** u fuq l-appoġġ lill-atturi inkarigati mir-rispons għall-kriżi. Il-pjan ta' kontingenza se jkopri s-sistema tal-ikel kollha li tibda mill-inputs sal-konsenja tal-ikel lill-konsumaturi permezz ta' servizzi ta' bejgħ bl-imnut jew tal-ikel.

Illustrazzjoni 1: L-ambitu tal-pjan ta' kontingenza għall-iżgurar tal-provvista tal-ikel u tas-sigurtà tal-ikel fi żminijiet ta' kriżijiet

L-ippjanar ta' kontingenza ma huwiex maħsub biex jirdoppja jew jinterferixxi mal-proċessi rilevanti tat-tehdid ta' deċiżjonijiet li japplikaw għal deċiżjonijiet ta' rispons għall-kriżijiet, kif previst fil-politiki eżistenti bħall-PAK, il-PAK u l-Liġi Ġenerali dwar l-Ikel. Dan jenhtieg li jqis u jiffoka fuq il-modi ta' kif tiġi appoġġata l-koordinazzjoni tal-atturi pubbliċi u privati involuti fir-rispons.

Kif imħabbar fl-istrateġija “Mill-Għalqa sal-Platt”, f’każ ta’ kriżi tranżnazzjonali, mekkanizmu dedikat li jinvolvi lill-Istati Membri se jiġi kkoordinat mill-Kummissjoni. L-azzjonijiet li jista’ jkollhom bżonn jiġu adottati fil-livell nazzjonali u tal-UE jistgħu u jenħtieġ li jipprovdu valur miżjud sinifikanti f’termini ta’ koordinazzjoni.

5.1. Prinċipji li għandhom jiġu segwiti fi żminijiet ta’ kriżijiet

It-tagħlimiet meħuda mill-pandemija jipprovdu l-bażi għall-approċċ li għandu jiġi segwit biex jiġu żgurati l-provvista tal-ikel u s-sigurtà tal-ikel fi żminijiet ta’ kriżijiet. Dawn il-prinċipji se jiffaċilitaw koordinazzjoni strutturata bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni, filwaqt li jqisu li l-kriżijiet tal-futur jistgħu ma jkunux bħal dawk tal-passat.

Approċċ kollaborattiv bejn il-partijiet pubbliċi u privati kollha li jkunu parti mill-katina alimentari huwa kruċjali biex tissaħħaħ it-thejjija, biex jiġu identifikati malajr is-sinjali ta’ kriżi li tkun ġejja u biex jiġi kkoordinat ir-rispons fil-livelli kollha. Dan se jrawwem ir-reżiljenza tal-katina alimentari tal-UE.

Minħabba l-interdipendenzi bejn is-setturi ekonomiċi, hija meħtieġa koordinazzjoni orizzontali xierqa fil-kompetenzi politiċi u amministrattivi kollha u konsistenza ma’ strumenti ta’ kriżi oħrajn, b’mod partikolari meta l-kriżi toriġina minn fatturi eżoġeni għall-katina alimentari, kif kien il-każ fil-kriżi tal-COVID-19 jew ikun il-każ fi kriżijiet fejn pereżempju l-provvista tal-enerġija ma tkunx għadha żgurata. Għalhekk, l-ippjanar ta’ kontingenza jenħtieġ li jkun flessibbli biżżejjed biex jadatta u jinteraġixxi b’komplementarjetà ma’ dawn l-istrumenti. Inizjattivi ta’ reżiljenza u miżuri godda taħt l-ippjanar ta’ kontingenza jenħtieġ li jkunu sostenibbli u ekoloġiċi f’konformità mal-Patt Ekoloġiku Ewropew.

L-izbilanci fis-suq jenħtieġ li jiġu mmonitorjati u meta jkun meħtieġ indirizzati malajr, billi jsir użu shiħ mill-ghodod disponibbli, b’mod partikolari taħt il-PAK u l-PKS, kif ukoll min-networks rilevanti ta’ skambju u koordinazzjoni tal-partijiet ikkonċernati.

Il-ktajjen tal-provvista jeħtieġ li jibqgħu operazzjonali u l-flussi tal-kummerċ bla xkiel, inkluż għas-setturi li huma essenzjali għall-funzjonament tal-katina alimentari. Ir-rwol tat-trasport u tal-ħaddiema tat-trasport huwa pereżempju essenzjali għall-funzjonament bla xkiel tal-katina alimentari. Għalhekk, iċ-ċirkolazzjoni tal-oġġetti fis-suq uniku trid tiġi garantita bl-applikazzjoni tal-linji gwida tal-Kummissjoni dwar il-Korsiji Hodor. Miżuri unilaterali li jirrestringu l-esportazzjonijiet lejn Stati Membri oħrajn jenħtieġ li ma jiġux adottati peress li dawn jistgħu jaggravaw il-kriżi. Sabiex jiġu evitati l-projbizzjonijiet fuq l-esportazzjoni minn pajjiżi mhux tal-UE u jinżammu l-flussi kummerċjali internazzjonali, se tiġi żgurata koordinazzjoni bikrija mal-AMIS u mas-shab kummerċjali internazzjonali.

Il-provvista tal-ikel jenħtieġ li tiġi sostnuta wkoll billi jiġi ffaċilitat il-moviment liberu u gust tal-ħaddiema transfruntiera u stagunali fis-settur tal-ikel.

Il-komunikazzjoni fi kriżi hija ta’ importanza kbira. B’mod partikolari fi żminijiet ta’ kampanji ta’ diżinformazzjoni u ta’ aħbarijiet foloz, hemm periklu li kriżi tiġi aggravata permezz ta’ informazzjoni mhux xierqa. Sabiex jiġu evitati deċiżjonijiet ta’ malajr u

movimenti ta' paniku, hija meħtieġa komunikazzjoni bikrija, regolari u trasparenti mal-partijiet ikkonċernati u mal-pubbliku.

5.2. Mekkanizmu Ewropew ta' thejjija u rispons għall-Kriżijiet tas-Sigurtà tal-Ikel (EFSCM)

Biex timplimenta dawn il-prinċipji, il-Kummissjoni se tistabbilixxi l-Mekkanizmu ta' thejjija u rispons għall-Kriżijiet tas-Sigurtà tal-Ikel, li se jserrah fuq **grupp ta' esperti** (ġdid) dedikat, **magħmul mir-rappreżentanti tal-Istati Membri** u sett ta' regoli tal-proċeduri li jirregolaw il-funzjonament tiegħu.

Peress li l-ambjent istituzzjonali jvarja fost l-Istati Membri, diversi awtoritajiet nazzjonali jistgħu jkunu involuti fil-mekkanizmu f'isem l-Istati Membri. Għal finijiet ta' koordinazzjoni, **jenħtieġ li tiġi identifikata awtorità waħda bħala punt ta' kuntatt**. L-Istati Membri huma responsabbli li jiżguraw li dan il-punt fokali jkun kompetenti għas-setturi kollha tal-attività tal-katina alimentari nazzjonali tagħhom. Pajjiżi mhux tal-UE li l-katina alimentari tagħhom hija integrata ħafna mal-UE se jkunu involuti fl-EFSCM.

L-organizzazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati li jkollhom rwol fil-katina alimentari tal-UE se jiġu mistiedna jikkontribwixxu għat-titjib tal-kooperazzjoni u tas-shubija bejn is-settur pubbliku u privat. Din hija waħda mit-tagħlimiet ewlenin meħuda mill-kriżi tal-COVID-19. Dan se jgħin biex jiġu identifikati s-sinjali bikrija ta' kriżi, jiġi mmonitorjat mill-qrib l-iżvilupp tagħha, u jitnaqqsu l-inċertezzi hekk kif il-kriżi tiżvolgi. Dan se jippermetti li jiġu identifikati malajr il-prioritajiet ta' rispons, u li jingħata parir xieraq lil dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet. **L-istadji kollha tal-katina alimentari** jenħtieġ li jiġu rrapreżentati.

Il-Kummissjoni **se tlaqqa' l-grupp ta' esperti perjodikament** biex ittejjeb il-livell ta' thejjija tal-UE. Din se tiddedika l-laqgħat biex tanalizza x-xenarju tar-riskju u l-vulnerabbiltajiet u l-kwistjonijiet strutturali li għandhom jiġu indirizzati biex tissaħħaħ it-thejjija. Dan se jibni wkoll il-fiduċja bejn l-atturi tal-katina alimentari. Il-fiduċja hija essenzjali għall-ġestjoni ta' kriżi u biex jiġu evitati deċiżjonijiet unilaterali li jwasslu għal eżiti kollettivi subottimali.

Il-grupp ta' esperti jista' **jitleqqa' f'każ ta' emerġenza jew kriżi** mingħajr dewmien u kemm-il darba jkun meħtieġ meta d-diskussjonijiet jew l-azzjonijiet koordinati jkunu ta' benefiċċju għall-atturi responsabbli għar-rispons għall-kriżijiet. Il-mekkanizmu se jiġi skattat **f'każ ta' avvenimenti jew riskji eċċezzjonali, imprevedibbli u fuq skala kbira – kemm jekk endoġeni kif ukoll jekk eżoġeni għall-katina alimentari – li jkollhom il-potenzjal li jheddu l-provvista tal-ikel jew is-sigurtà tal-ikel tal-UE**, u li jiżvolgu f'aktar minn Stat Membru wieħed u jirrikjedu koordinazzjoni fil-livell tal-UE. Il-grupp ta' esperti se jiltaqa' f'din l-okkażjoni. Il-biċċa l-kbira tad-disturbi reċenti fis-suq ma kinux jiġġustifikaw din il-laqgħa ta' emerġenza, peress li ma kinux jirrappreżentaw theddida sinifikanti għad-disponibbiltà u l-aċċess għal ikel sikur fl-UE. Pereżempju, il-konsegwenzi tal-avvenimenti estremi lokalizzati reċenti tat-temp (nixfiet, ġlata) irriżultaw f'tensjonijiet fis-suq, iżda ma heddewx il-provvista jew is-sigurtà ġenerali tal-ikel tal-UE.

Il-funzjonament tal-mekkanizmu previst f'din il-komunikazzjoni **mhux se jidduplika strutturi eżistenti oħrajn ta' thejjiġa jew rispons**. Il-htieġa għal interazzjoni komplementari ma' mekkanizmi oħrajn, b'mod partikolari s-sistema ġenerali ta' twissija rapida tal-ARGUS²³, il-pjan ġenerali għall-ġestjoni tal-kriżijiet fis-sikurezza tal-ikel u tal-ġhalf²⁴, l-UCPM u l-ERCC, l-SMEI u l-mekkanizmu Integrat tal-Kunsill għal Rispons Politiku f'Sitwazzjonijiet ta' Kriżi se jiġu żgurati.

5.3. Azzjonijiet tal-Mekkanizmu Ewropew ta' thejjiġa u rispons għall-Kriżijiet tas-Sigurtà tal-Ikel (EFSCM)

5.3.1. Prospettiva, valutazzjoni tar-riskju u monitoraġġ

Il-prospettiva, il-valutazzjoni tar-riskju jew l-analiżi tal-vulnerabbiltà huma utli biex intejbu t-thejjiġa, inhejju għal dak li jista' jġib il-futur u biex nifhmu l-inċertezzi u l-konġestjonijiet potenzjali. Diversi Stati Membri, u l-Kummissjoni regolarment iwettqu dawn l-analizzijiet. Fi hdan l-EFSCM, l-implikazzjonijiet ta' diversi approċċi se jiġu diskussi u analizzati.

Il-vulnerabbiltajiet u d-dipendenzi eżistenti, inkluż dawk ta' natura strutturali se jiġu mmappjati fi hdan l-EFSCM. Il-vulnerabbiltà tal-katina alimentari tista' tiġi vvalutata fil-livell tas-settur u tal-UE permezz ta' **testijiet tal-istress tal-ktajjen tal-valur differenti** li għandhom jiġu organizzati u kkoordinati mill-Kummissjoni, bl-involvement attiv tal-organizzazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati. L-identifikazzjoni ta' fejn isseħħ il-produzzjoni tal-ikel, b'konċentrazzjoni għolja potenzjali f'reġjuni speċifiċi, tista' ssir, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri. **Il-Kummissjoni se twettaq studju biex tirrieżamina aktar il-vulnerabbiltajiet u l-infrastruttura kritika tal-katina alimentari**. Is-sejbiet tagħha se jiġu diskussi fil-grupp ta' esperti.

Diversi sistemi ta' twissija bikrija huma ta' rilevanza biex isaħħu t-thejjiġa u jinfurmaw ir-rispons. Xi sistemi ta' twissija bikrija jimmonitorjaw il-fatturi ewlenin tal-produzzjoni relatati mal-klima u t-temp, bħal pereżempju s-sistema MARS li timmonitorja l-iżvilupp tal-ghelejjel u li wriet l-importanza tagħha meta n-nixfa kellha impatt fuq l-ghelejjel tal-ġhalf fl-2018 u fl-2019 fi żmien l-elaborazzjoni tar-rispons politiku għal dan l-event ta' temp estrem. L-osservatorji tas-suq għas-swieq agrikoli u tas-sajd jipprovdi informazzjoni dwar fatturi mhux relatati mal-klima, inklużi projezzjonijiet għal perjodu qasir u medju. Se jitqiesu **dashboards speċifiċi għall-monitoraġġ tal-provvista tal-ikel u tas-sigurtà tal-ikel** li jikkomplementaw dawk diġà eżistenti.

Ir-rwol tad-diġitalizzazzjoni huwa potenzjalment deċiżiv fl-ġhoti ta' informazzjoni f'waqtha u fit-titjib ulterjuri tat-trasparenza fis-suq. Informazzjoni importanti, bħad-daqs tar-riżervi kummerċjali u pubbliċi mhux dejjem tkun magħrufa bi preċiżjoni. It-teknoloġija u l-big data jistgħu jiġu mmobilizzati wkoll biex itejbu l-fluss tal-

²³ [Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2006/25/KE](#).

²⁴ Id-[Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni \(UE\) 2019/300 C/2019/1064](#).

informazzjoni matul il-kriżijiet. **Il-Kummissjoni se tirrifletti fuq il-potenzjal ta' teknoloġiji ġodda** fit-titjib tat-thejjija għal kriżijiet tas-sigurtà tal-ikel.

Wahda mid-diffikultajiet ewlenin f'sitwazzjonijiet ta' kriżi hija l-grad għoli ta' incertezza u l-kundizzjonijiet li qed jevolvu malajr. **Network proattiv ta' korrispondenti** mill-awtoritajiet nazzjonali u mill-organizzazzjonijiet tas-settur privat jista' jiżgura fluss aħjar ta' informazzjoni.

5.3.2. *Koordinazzjoni, kooperazzjoni u komunikazzjoni*

Il-kondiviżjoni tal-informazzjoni u tal-aħjar prattika dwar inizjattivi nazzjonali u Ewropej permezz ta' pjattaformi digitali se tkun ta' benefiċċju għal dawg kollha kkonċernati. L-Istati Membri se jiġu **mhegġa jkomplu jkollhom jew jiżviluppaw il-pjanijiet ta' kontinġenza tagħhom stess fil-livell nazzjonali** u jikkondividuhom. Dawn il-pjanijiet se jagħtu spinta lill-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali fil-livell tal-UE u fil-livelli kollha sal-gvernijiet reġjonali u lokali, kif ukoll jiffavorixxu **shubijiet ma' atturi privati** tul il-katina alimentari inkluż il-banek tal-ikel u NGOs oħrajn.

Fir-rigward ta' kwalunkwe kwistjoni ta' interess, inkluż il-miżuri possibbli li għandhom jitfasslu f'każ ta' kriżi, **l-iżvilupp ta' rakkomandazzjonijiet biex jiġu indirizzati l-kriżijiet** se jiġi kkoordinat fi hdan l-EFSCM, sabiex il-Kummissjoni tiġi meghjuna thejji inizjattivi ta' politika. Il-kooperazzjoni mal-atturi tas-settur privat fl-EFSCM se tiffacilita rispons koordinat kemm mis-settur pubbliku kif ukoll minn dak privat, li jinvolvi pereżempju ftehimiet volontarji. Pereżempju, se jiġu żviluppati rakkomandazzjonijiet dwar il-modi ta' kif **tiġi żgurata diversità tas-sorsi tal-provvista bejn ktajjen alimentari iqsar u itwal**.

Il-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni **mal-komunità internazzjonali** se jiġu żgurati permezz ta' appoġġ u parteċipazzjoni f'inizjattivi globali u reġjonali rilevanti, b'mod partikolari l-AMIS. Dan huwa kruċjali biex jiġu minimizzati l-politiki nazzjonali jew reġjonali li jistgħu jimminaw il-ġid komuni, b'mod partikolari peress li l-avvenimenti li jaffettwaw il-provvista tal-ikel u s-sigurtà tal-ikel tal-UE x'aktarx li jkollhom dimensjoni globali.

Li **nitgħalmu** flimkien minn kriżijiet preċedenti huwa kruċjali għat-titjib tal-prevenzjoni u t-thejjija. L-analizijiet *ex post* tal-kriżijiet se jiġu kondiviżi u diskussi. Il-konkluzjonijiet ewlenin, inkluż il-bidliet strutturali biex jittejjeb ir-rispons għall-kriżijiet, se jiġu kkomunikati lill-grupp ta' esperti.

Il-prattika tajba tal-**komunikazzjoni** hija essenzjali. Din isserrah fuq informazzjoni trasparenti u bbażata fuq l-evidenza, miksuba minn networks fdati. L-attivitajiet ta' għbir u analiżi tad-*data* msemmiha hawn fuq se jsaħhu l-kredibbiltà. L-iskambji dwar l-ippjanar ta' kontinġenza f'livelli differenti se jgħinu lill-atturi ekonomiċi u lill-uffiċjali jippjanaw ir-rispons u jkun jafu x'inhom mistenni minghandhom individwalment. Rapportar xieraq tal-azzjonijiet tal-EFCM se jkun disponibbli għall-partijiet ikkonċernati u għall-pubbliku. L-oġettivi u l-prinċipji ġenerali tal-komunikazzjoni dwar il-kriżijiet tas-sikurezza tal-ikel kif stabbiliti fl-Artikoli 8a u 8b tar-Regolament (KE) Nru 178/2002 se jiġu applikati.

Linji gwida speċifiċi għall-komunikazzjoni dwar il-kriżijiet se jiġu elaborati u diskussi fil-grupp ta' esperti, li jkopru l-prinċipji li għandhom jiġu segwiti f'kuntast ta' incertezza għolja jew biex jiġi żgurat approċċ koordinat tal-atturi privati u pubbliċi kollha.

6. KONKLUŻJONIJIET

L-UE tibbenefika minn sistemi tal-ikel diversifikati, qafas ta' politika ta' appoġġ, suq uniku li jgħaqqad kważi 450 miljun konsumatur u ekonomija miftuħa għall-bqija tad-dinja. Madankollu, f'xenarju tar-riskju dejjem jinbidel, wara t-tbeżbiża tal-kriżi tal-COVID-19, il-livell ta' thejjija jista' u jenhtieg li jiżdied. Ma hemm l-ebda soluzzjoni lesta biex tiġi indirizzata kriżi futura u imprevedibbli. L-aħjar soluzzjoni hija li jissahhah l-għarfien u jiġu mmitigati sa fejn ikun possibbli l-vulnerabbiltajiet u r-riskji u li tinholoq u tinzamm il-kapaċità proċedurali biex nirrispondu malajr u b'mod koordinat u kooperattiv filwaqt li nserrhu fuq taħlita ta' politiki tal-UE li jappoġġaw ir-reżiljenza tas-sistema u jipprovdu għodod għall-ġestjoni tal-kriżijiet.

Dan huwa l-fini tal-ippjanar ta' kontingenza u tal-EFSCM li se jlaqqgħu flimkien lill-Kummissjoni, lill-Istati Membri, lill-pajjiżi rilevanti mhux tal-UE u lill-organizzazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati. Fi hdan l-EFSCM, il-Kummissjoni u atturi oħrajn se jiżviluppaw sett ta' azzjonijiet ta' akkumpanjament migbura fil-qosor fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.